

POSTANOWIENIE

Dnia, 18 sierpnia 2010 r.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie :

Przewodniczący SSA Maciej Pacuda

Sędziowie SSA Irena Goik

SSA Wojciech Bzibziak

po rozpoznaniu skargi **S. G. (S. G.)**

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w postępowaniu przed Sądem Okręgowym – Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej sygn. akt VI Pa 94/98

postanawia:

- 1) **stwierdzić, że w postępowaniu przed Sądem Okręgowym – Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku – Białej nastąpiła przewlekłość;**
- 2) **nakazać Sądowi Okręgowemu w Bielsku Białej podjęcie odpowiednich czynności w celu rozpoznania skargi o wznowienie postępowania w sprawie uzupełnienia wyroku tego Sądu z dnia 22 stycznia 1998 r. sygn. akt VI Pa 82/97 w części dotyczącej kosztów postępowania,**
- 3) **zasądzić od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej na rzecz S. G. kwotę 10.000 zł. (dziesięć tysięcy złotych),**
- 4) **oddalić skargę w pozostałym zakresie.**

/-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Pacuda /-/ SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III S 6/10

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 czerwca 2010 r. S. G. złożyła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym – Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej, w postępowaniu w sprawie o sygn. akt VI Pa 82/97.

W szczególności skarżąca wniosła o stwierdzenie, że w sprawie jej skargi o wznowienie postępowania z dnia 15 listopada 1998 r. sygn. akt VI Pa 94/98 dotyczącej rozpoznania wniosku o uzupełnienie wyroku z dnia 22 stycznia 1998 r. sygn. akt VI Pa 82/97 nastąpiła przewlekłość postępowania oraz zażądała nakazania podjęcia odpowiednich czynności w celu rozpoznania skargi i zasądzenia kwoty 10.000 zł. tytułem odszkodowania za nierozpoznanie sprawy w rozsądnym terminie wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wystąpienia z roszczeniem.

Prezes Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej zgłosił się do udziału w sprawie jako strona i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę podniósł, że złożona skarga na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym jest bezzasadna. Prezes Sądu Okręgowego wskazał, że wniosek S. G. o wznowienie postępowania z dnia 15 listopada 1998 r. został rozpoznany przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w dniu 19 stycznia 1999 r. w ten sposób, że Sąd Okręgowy uznał formalne warunki do zbadania tej skargi, natomiast co do punktu 2 sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, który postanowieniem z dnia 22 kwietnia 1999 r. skargę S. G. w tej części odrzucił. Prezes Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej stwierdził zatem, że skarga S. G. o wznowienie postępowania została rozstrzygnięta wskazanym wyżej postanowieniem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 19 stycznia 1999 r. oraz postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1999 r. Prezes Sądu Okręgowego podkreślił także, że zakres żądania skargi na przewlekłość postępowania zgłoszony przez S. G., został rozstrzygnięty postanowieniem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 18 lutego 1998 r., którym to postanowieniem Sąd Wojewódzki w Bielsku-Białej oddalił wniosek powódki o uzupełnienie wyroku.

Sąd Apelacyjny ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lutego 1998 r. Sąd Wojewódzki w Bielsku-Białej oddalił wniosek S. G. z dnia 24 stycznia 1998 r. o uzupełnienie wyroku z dnia 22 stycznia 1998 r. w części dotyczącej kosztów postępowania.

Pismem z dnia 15 listopada 1998 r. S. G. wniosła o wznowienie postępowania odnośnie rozpoznania wniosku z dnia 24 stycznia 1998 r. o uzupełnienie wyroku w części dotyczącej kosztów postępowania (pkt 1) oraz ustalenie czy zasądzona przez Sąd Najwyższy kwota 1.981,11 zł. odpowiada wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia warunków umowy o pracę i zasądzenie właściwej kwoty (pkt 2).

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 1999 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej uznał skargę o wznowienie postępowania w części dotyczącej punktu pierwszego za dopuszczalną oraz przekazał skargę odnośnie punktu drugiego Sądowi Najwyższemu w trybie art. 412 § 4 kpc, który postanowieniem z dnia 22 kwietnia 1999 r. skargę S. G. w tej części odrzucił.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zaskarżone postępowanie dotknięte jest poważnymi wadami o charakterze proceduralnym, które w świetle art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., nr 179, poz. 1843 ze zm.) muszą zostać zakwalifikowane jako przewlekłość postępowania.

Powołane na wstępie przepisy obligują Sąd Apelacyjny do oceny terminowości i prawidłowości podjętych przez Sąd Okręgowy czynności w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy.

Opisany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej sposób procedowania przez Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej, znajdujący potwierdzenie w aktach sprawy jednoznacznie wskazuje, że postępowanie w sprawie rozpoznania skargi S. G. o wznowienie postępowania w sprawie uzupełnienia wyroku w części dotyczącej kosztów postępowania trwało dłużej, niż to było konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które były istotne dla właściwego zakwalifikowania i rozpoznania sprawy, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy.

Należy zwrócić bowiem uwagę na fakt, że S. G. skargę o wznowienie postępowania wniosła pismem z dnia 15 listopada 1998 r. Postanowieniem z dnia 19 stycznia 1999 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w punkcie 1 uznał skargę za dopuszczalną, natomiast odnośnie punktu 2 przekazał skargę Sądowi Najwyższemu, który w tym zakresie dokonał jej odrzucenia postanowieniem z dnia 22 kwietnia 1999 r. sygn. akt III AO 20/99.

Po wydaniu postanowienia z dnia 19 stycznia 1999 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej nie dokonał żadnych czynności w celu rozpoznania skargi o wznowienie postępowania w sprawie uzupełnienia wyroku w części dotyczącej kosztów

postępowania. Za taką czynność nie można bowiem uznać, wbrew twierdzeniom Prezesa Sądu Okręgowego, wydania w sprawie jedynie postanowienia z dnia 19 stycznia 1999 r., którym tylko w sposób formalny uznano skargę o wznowienie postępowania za dopuszczalną. Do dnia dzisiejszego nie nastąpiło natomiast jej merytoryczne rozpoznanie. Oznacza to, że Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej nie podjął żadnego postanowienia w tej sprawie niemal od 12 lat, powodując tym samym przewlekłość postępowania, o czym orzeczono w pkt. 1 części dyspozytywnej niniejszego postanowienia (art. 12 ust.2 ustawy).

Również okoliczność podnoszona przez Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej, że wcześniejszy wniosek skarżący o uzupełnienie wyroku Sądu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej w części dotyczącej kosztów postępowania został rozpoznany i oddalony postanowieniem z dnia 18 lutego 1998 r. sygn. akt VI Pa 82/97 nie może zmienić stanowiska w niniejszej sprawie, skoro przedmiotem postępowania objętym skargą na przewlekłość postępowania, nie jest postępowanie zakończone postanowieniem z dnia 18 lutego 1998 r., a jest nim postępowanie w sprawie skargi o wznowienia postępowania zainicjowane wnioskiem skarżącej z dnia 15 listopada 1998 r., które do dnia dzisiejszego nie zostało zakończone.

Podobnie należy ocenić argumenty Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej związane z tym, że postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej z dnia 18 lutego 1998 r. było przedmiotem rozpoznania Sądu Najwyższego, który rozpoznawał kasację powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej z dnia 22 stycznia 1998 r. Prezes Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej wskazał, że wyrokiem z dnia 25 sierpnia 1998 r. Sąd Najwyższy rozstrzygnął ten środek zaskarżenia dając temu wyraz w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, również w zakresie wniosku o uzupełnienie wyroku, w części dotyczącej kosztów postępowania. Stanowisko to jest zupełnie błędne, jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że Sąd Najwyższy w pisemnym uzasadnieniu wyroku z dnia 25 sierpnia 1998 r., stwierdził jedynie brak podstaw prawnych do poddania kontroli kasacyjnej zaskarżonych w kasacji postanowień, w tym postanowienia z dnia 18 lutego 1998 r. i kasację jako niedopuszczalną w tej części odrzucił. Tylko incydentalnie Sąd Najwyższy potwierdził trafność sygnalizacji skarżącego, że skład Sądu wydającego te postanowienie był sprzeczny z treścią art. 386 § 5 kpc w związku z art. 393¹⁹ kpc, co może stanowić podstawę do wznowienia postępowania (a.s VI Pa 82/97, k. 170-verte). Nadto jak to zostało już powiedziane powyżej, przedmiotem postępowania objętym skargą na przewlekłość postępowania, nie jest postępowanie zakończone postanowieniem z dnia 18 lutego 1998 r., a jest nim postępowanie w sprawie skargi o wznowienia postępowania zainicjowane wnioskiem skarżącej z dnia 15 listopada 1998 r.

Wbrew stanowisku Prezesa Sądu Okręgowego skarga S. G. o wznowienie postępowania nie została także rozstrzygnięta postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1999 r., albowiem Sąd Najwyższy w zakresie swojej właściwości zajmował się jedynie punktem 2 przedmiotowej skargi, dotyczącym „ustalenia czy zasądzona kwota 1.981,11 zł odpowiada wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia warunków umowy o pracę i zasądzenie właściwej kwoty” i w tej części postanowił o jej odrzuceniu.

Z powyższych też względów Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Skarbu Państwa w przedmiocie oddalenia skargi, z przyczyn przedstawionych w odpowiedzi na skargę. Skarga zasługuje bowiem na uwzględnienie w sytuacji, gdy przy prawidłowym zachowaniu się stron, a w szczególności strony zarzucającej przewlekłość postępowania, sąd przez swą nieterminowość lub nieprawidłowość podejmowanych czynności nie wydał rozstrzygnięcia co do istoty w rozsądnym czasie, a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszym przypadku.

Sąd Okręgowy w Bielsku Białej winien zatem podjąć niezwłocznie czynności w celu rozpoznania skargi S. G. o wznowienie postępowania w sprawie uzupełnienia wyroku tego Sądu, w części dotyczącej kosztów postępowania, o czym orzeczono w punkcie 2 niniejszego postanowienia.

Jeśli idzie o wysokość należnej skarżącej sumy pieniężnej z tytułu przewlekłości postępowania, to winna ona być zdaniem Sądu Apelacyjnego, rozpatrywana w odniesieniu do stwierdzonych nieprawidłowości, mając na uwadze przede wszystkim to, że wystąpił okres niemal 12 lat zwłoki w rozpoznaniu skargi S. G. o wznowienie postępowania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego samo wskazanie przez skarżącą w uzasadnieniu skargi, że postępowanie sądowe trwa już niemal 12 lat, co znajduje potwierdzenie w aktach sprawy, wystarcza dla wyczerpania przesłanki ustawowej polegającej

na wskazaniu okoliczności uzasadniających skargę i stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie żądanej przez skarżącą kwoty 10.000 zł. Kwota ta realnie odzwierciedla uszczerbek, jaki powstał po stronie skarżącej w związku z prawem do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki i zrekompensuje powstałe z tego tytułu niedogodności. Stwierdzając przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku – Białej, Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 12 ust. 4 ustawy zasądził tym samym na rzecz skarżącej od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej kwotę 10.000 zł. orzekając o tym w pkt. 3 części dyspozytywnej postanowienia.

Sąd Apelacyjny oddalił natomiast w punkcie 4 niniejszego postanowienia skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w tej części, która dotyczyła żądania S. G. „zasądzenia odsetek za zwłokę od dnia wystąpienia z roszczeniem”, z uwagi na brak podstawy prawnej do uwzględnienia takiego żądania. W sytuacji przewlekłości postępowania Sąd rozpoznający skargę na przewlekłość postępowania ma możliwość przyznania jedynie odpowiedniej sumy pieniężnej, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, która to kwota w całości wyczerpuje roszczenia osoby występującej o stwierdzenie przewlekłości postępowania. Natomiast w innej sytuacji, w której to Prezes Sądu Okręgowego pozostawałby w zwłoce z realizacją niniejszego postanowienia, stronie przysługuje możliwość egzekwowania przyznanej sumy pieniężnej w drodze postępowania egzekucyjnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny, na mocy powołanych wyżej przepisów, orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

/-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Pacuda /-/ SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia